

A zenei nevelés lehetőségei a koncertpedagógiában

Révész József

Kulcsszavak: interaktivitás, kreativitás, érzelmi intelligencia

Absztrakt

Muzsikusként vallom, hogy a zene egy érzelmi nyelv. Alkalmas gondolatok, érzelmek közvetítésére átvitt és valós értelemben egyaránt. Sokszor tapasztalom, hogy hatni lehet vele az emberekre. Ez hangsúlyozottan igaz az óvodáskorú gyermekekre, hiszen a nevelő a gyermeket saját gondolkodásával befolyásolja. Értékrendszere most kezd kialakulni, fogékony mindenre, elfogadja a tekintély alapján értékelő véleményt. Tapasztalataink szerint a mindennapi életben háttérbe szorul az esztétikai és érzelmi nevelés, pedig a transzfer hatás révén a jobb agyféltekére ható zenei elemek a bal féltekei tevékenységeket pozitívan befolyásolják, ami a teljesítményt optimálisan javíthatja. Munkánk célja az óvodai és az általános iskola alsó tagozatában megvalósított interaktív hangversenyek, az azokon nyert tapasztalatok és eredményeinek bemutatása. Művészársaimmal hatodik éve tartunk rendhagyó hangversenyeket 3 és 9 év közötti gyermekek számára. Ez mintegy 120-130 intézményt érint. Igen fontos, hogy a gyermekeket saját megszokott környezetükben keressük fel, mert így hamarabb feloldódnak, a kommunikáció könnyebb. Legfontosabb célkitűzésünk az, hogy az érték közvetítésén keresztül a zene "értő szeretetére" neveljük a gyerekeket. A második nem kevésbé fontos célja kutatásunknak, hogy rámutassunk, a klasszikus zenén keresztül fejlesztő tevékenységnek ugyanolyan nevelési potenciálja van, mint a klasszikus értelemben vett a népzene és a magyar gyermekdalokra alapuló zenei foglalkozásoknak. A gyermekek által már ismert gyermekdalok, népdalok, mondókák és körjátékok mellé a klasszikus zenei idézeteket illesztünk. A zeneműveket egy mese-közegebe illesztjük be, így egy komplex előadás áll össze, melyben a mese, a klasszikus zene, a népdal harmonikus egységet képez. Az elhangzó zeneművek előtt nem mondjuk meg, hogy mi a darab üzenete, hanem megkérjük a gyerekeket, hogy utána mondják el gondolataikat. Engedjük, hogy maguk találják ki, hogy az adott történet merre halad. Nem ragaszkodunk a saját elképzelésekhez, engedjük a kicsiket gondolkodni. Ez természetesen nagyfokú rugalmasságot igényel a foglalkozást vezető muzsikus-pedagógustól. Értékesnek találjuk a gyermeki ötleteket, gondolatokat és hozzászólásokat, a képzelőerő megannyi megnyilvánulását. Azt tartjuk eredményesnek, ha nem kell a zeneműhöz tartozó, általunk kitalált történetet elmondanunk, hanem az óvodások által elképzelt esemény irányításában segédkezünk azáltal, hogy az elhangzott ötleteknek teret adunk, sőt bátorítjuk a szólni kívánókat és segítünk a történetet továbbgörgöztetni. Tapasztalataink szerint a gyerekek a foglalkozások során nyitottabbá, egymás iránt elfogadóbbakká, szociálisan érzékenyebbé váltak.

Szakirodalom

Csíkszentmihályi Mihály (2014): *Kreativitás. A FLOW és a felfedezés, avagy a találékonyság pszichológiája*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Forrai Katalin (1974): *Ének az óvodában*. Editio Musica, Budapest.

Kodály Zoltán (1941): *Zene az óvodában*. Zeneműkiadó Vállalat, Budapest.

Kodály Zoltán (1954): *A zene mindenkié*. Zeneműkiadó Vállalat, Budapest.

Kokas Klára (1992): *A zene felemeli a kezeimet*. Akadémia Kiadó, Budapest.

Lindenbergné Kardos Erzsébet (2005): *Zeneterápia szöveggyűjtemény*. Kulcs a muzsikához Kiadó, Pécs.

Szőnyi Erzsébet (1988): *Zenei nevelési irányzatok a XX. században*. Tankönyvkiadó, Budapest.